

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 15C/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120210072
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2025:7120210072.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v spore žalobcu: A. B., nar. X. X. XXXX, bytom C. XXX/X, D. C., zastúpeného JUDr. Tatianou Vorobelovou, advokátkou so sídlom Bajzova 2, Košice, IČO: 51 889 111, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 2 000,- EUR s 5 % úrokom z omeškania od 8. 9. 2020 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalobcovi priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou na tunajší súd dňa 11. 9. 2020 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 547,90 EUR titulom náhrady majetkovej škody a sumy 4 000,- EUR titulom náhrady nemajetkovej ujmy s 5 % úrokom z omeškania od 19. 5. 2020 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Podľa dôvodov žaloby, dňa 27. 3. 2017 vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach pod sp. zn. ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 obvinil žalobcu zo spáchania prečinu sprenevery spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20k, § 213 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností je odôvodnený záver, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode ako zamestnanec spoločnosti LB Minerals SK s.r.o. po uzavretí pracovnej zmluvy dňa 9. 12. 2015 na pracovnú pozíciu strojník v rozpore s určenými pracovnými postupmi v období od 4. 1. 2016 do 31. 12. 2016 prisvojil a použil pre vlastnú potrebu časť motorovej nafty v objeme 4586 l určenú na prevádzku strojov, ktorú natankovali z prostriedkov zamestnávateľa alebo im bola zamestnávateľom poskytnutá, čím spôsobil spoločnosti LB Minerals SK s.r.o. škodu vo výške 4 490,24 EUR. Vzhľadom na to, že žalobca považoval vznesenie obvinenia proti jeho osobe a začatie trestného stíhania za nedôvodné a protizákonné, podal proti nemu sťažnosť. Okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I pod sp. zn. 4Pv 121/2017/8802-6 z 28. 4. 2017 vydal uznesenie, ktorým zamietol sťažnosť žalobcu ako neopodstatnenú. Žalobca využil mimoriadny opravný prostriedok a obrátil sa dňa 20. 7. 2017 na Generálnu prokuratúru SR so žiadosťou o zrušenie právoplatných rozhodnutí. Dňa 18. 9. 2017 rozhodol Generálny prokurátor SR sp. zn. IV.Pz 210/17/1000-9 o žiadosti žalobcu tak, že vyslovil porušenie zákona v neprospech žalobcu a zrušil právoplatné uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry z 28. 4. 2017. Zároveň zrušil aj uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 z 27. 3. 2017, ktorým bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie. Generálny prokurátor SR dospel k záveru, že pri výpočte škody neboli zohľadnené všetky podstatné skutočnosti majúce vplyv na výšku spotreby strojov, nebolo objasnené, ktorí pracovníci okrem obvinených, kedy, kde a v akom množstve tankovali pohonné hmoty do strojov. Dňa 6. 8.

2018 opätovne uznesením rozhodol vyšetrovateľ OR PZ v Košiciach, doplnil dokazovanie výsluchom svedka, znalca a dospel k záveru, že sú tu podmienky pre vznesenie obvinenia proti osobe žalobcu pre prečin sprenevery spáchaný spolupáchateľstvom, a to, že si prisvojil a použil pre vlastnú potrebu časť motorovej nafty v objeme 2204 l určenú na prevádzku strojov zamestnávateľa. Dňa 15. 8. 2018 podal proti uzneseniu zo dňa 6. 8. 2018 sťažnosť a poukázal na to, že vyšetrovateľ nemá k dispozícii priame dôkazy, ktoré by svedčili o jeho vine, nedisponuje ani nepriamymi dôkazmi, ktoré by preukazovali jeho úmysel prisvojiť si cudziu vec a spôsobiť tak na majetku zamestnávateľa škodu. Krajská prokuratúra o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa zo 6. 8. 2018 rozhodla dňa 4. 10. 2018 pod sp. zn. 1Kpt 922/17/8800-12 tak, že zrušila uznesenie vyšetrovateľa zo 6. 8. 2018 ako nezákonné a prikázala vyšetrovateľovi opätovne konať a rozhodnúť. Krajský prokurátor zdôraznil v odôvodnení, že nezistil žiaden dôkaz o tom, že žalobca aj spoluobvinený E. F. odcudzili pohonné hmoty zo strojov, na ktorých pracovali a nemožno neprehliadnuť, že na strojoch pracovali aj iní pracovníci. Do dnešného dňa nedisponuje inými rozhodnutiami v tejto trestnej veci. Žalobou na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím sa dovoľáva aplikácie zákona č. 514/2003 Z. z., cieľom ktorého je odčiniť každú zákonom predpokladanú ujmu spôsobenú nesprávnym, či nezákonným zásahom orgánu verejnej moci. V jeho prípade samotné konštatovanie porušenia zákona pri zaobstarávaní, pri získavaní a hodnotení dôkazov tak, ako to konštatuje generálna alebo krajská prokuratúra, nie je dostatočným zadostučinením z dôvodu, že stratil zamestnanie, bol dlhoročný zamestnanec v podnikoch, kde potrebovali strojníka a ako odborník mal dobrú povesť. Začatie trestného stíhania proti jeho osobe jeho povesť poškodilo. Trestné stíhanie mu spôsobilo stres, najmä, keď mu bola vysvetlená trestná sadzba, bál sa, bál sa o rodinu. Príbuzným, známym vysvetľoval, že je nevinný, ale protiprávna činnosť obsiahnutá v uznesení je závažného charakteru, je všeobecne považovaná za protispoločenskú, pričom v rodine i v širšom okruhu príbuzných nikto nebol obvinený a trestaný. Prípade vznesenia obvinenia a podania obžaloby proti žalobcovi zasiahol do citlivej oblasti života žalobcu – občianskej cti, dôstojnosti, bezúhonnosti, cti a vážnosti v spoločnosti a spôsobil mu nemajetkovú ujmu. Neustále vysvetľovanie príbuzným, známym, kolegom zo zamestnania, že to bolo inak, ako to prezentoval nielen zamestnávateľ, ale najmä orgány činné v trestnom konaní, ho unavovalo, ale musel sám bojovať, aby si ho ľudia v jeho okolí vážili. V rodinnom živote závažné následky vzniknutej ujmy boli v tom, že nielenže mal obavy o seba, ale aj o manželku, ktorá aj keď mu bola oporou, veľmi ťažko znášala, že bol trestne stíhaný. Nikdy predtým v takej situácii nebol a všetko prežíval negatívne, s bolesťou, bol vystavený stresu, pričom jeho práca strojníka ťažkých mechanizmov vyžaduje maximálne sústredenie. Každé trestné stíhanie i pri dôslednom rešpektovaní prezumpcie neviny predstavuje významný zásah do súkromného a osobného života trestne stíhaného a negatívne sa dotýka i jeho cti a dobrej povesti. Takýto zásah je o to intenzívnejší, ak preukáže, že je nespravodlivo v rozpore so zákonom obvinený.

2. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 2. 11. 2020 uviedla, že nárok uplatnený žalobou neuznáva v plnom rozsahu. K žalobe pripojené účtovné doklady nepreukazujú žalobcovu majetkovú ujmu za spôsobenú trovami vyššie uvedeného trestného konania. K opodstatnenosti nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uviedla, že žalobca len vo všeobecnej rovine tvrdil, že začatie trestného stíhania poškodilo jeho povesť a spôsobilo mu stres. Podľa slov žalobcu, svojej rodine a známym musel vysvetľovať, že je nevinný, pričom v jeho rodine i širšom okruhu príbuzných nikto nebol obvinený a trestaný. Žalobca teda žiadnym spôsobom nepreukázal, akým spôsobom malo trestné stíhanie vedené proti jeho osobe negatívny vplyv na stratu pôvodného a získanie nového zamestnania. Žalobca v žalobe takisto dostatočným spôsobom nezdôvodnil opodstatnenosť výšky požadovanej nemajetkovej ujmy a jej výšku náležite nezdôvodnil zohľadňujúc § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Dôvody uvádzané žalobcom sú všeobecné a ničím nepreukázané a nepodložené žiadnymi dôkaznými prostriedkami. V tomto smere poukázala na obdobný rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 35C/86/2016 zo dňa 6. 11. 2018. V prípade, ak vo veci konajúci súd rozhodne o tom, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi istinu a úroky z omeškania, navrhla, aby súd rozhodol v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia, sa dlžník dostáva do omeškania (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 7MCdo/16/2011, 6Cdo/185/2011).

3. Žalobca vo vyjadrení doručenom súdu dňa 30. 11. 2020 uviedol, že staršie negatívne stanoviská súdov k nemajetkovej ujme, ktoré predložila žalovaná, boli už dávno prekonané právnym názorom obsiahnutým v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 8. 2019 sp. zn. 4Cdo/125/2019, ktorý citoval aj v žalobe. Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody zaplatením odmeny za právnu pomoc, k tomu uviedol, že vznesené

obvinenie proti jeho osobe, tak ako uviedol v žalobe, malo aj dôsledok v postavení v zamestnaní, pretože oznamovateľ bol zamestnávateľ žalobcu, ktorý s ním rozviazal pracovný pomer.

4. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície zo dňa 27. 3. 2017 sp. zn. ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 vzniesol vyšetrovateľ obvinenie za prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona za spáchanie skutku uvedeného v tomto uznesení.

5. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca prostredníctvom obhajkyne JUDr. Evy Geleneky Hencovskej sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4Pv 121/17/8802-6 z 28. 4. 2017 zamietnutá ako nedôvodná.

6. Dňa 20. 7. 2017 podala obhajkyňa žalobcu JUDr. Eva Geleneky Hencovská návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, na zrušenie uznesenia prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4Pv 121/17/8802 o zamietnutí sťažnosti zo dňa 28. 4. 2017 proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ zo dňa 28. 3. 2017 sp. zn. ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 o vznesení obvinenia.

7. Uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV.Pz 210/17/1000 zo dňa 18. 9. 2017 generálny prokurátor SR rozhodol tak, že právoplatným uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4Pv 121/17/8802 zo dňa 28. 4. 2017 a v konaní, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, bol porušený zákon v ust. § 213 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, § 2 ods. 1, § 2 ods. 10, ods. 12, § 206 ods. 1, § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v neprospech žalobcu. Týmto uznesením bolo zrušené právoplatné uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4Pv 121/17/8802 z 28. 4. 2017 a právoplatné uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach z 27. 3. 2017 ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 o vznesení obvinenia.

8. Uznesením vyšetrovateľa PZ sp. zn. ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 zo 6. 8. 2018 bolo proti žalobcovi na písomný pokyn prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 4Pv 121/17/8802 zo dňa 16. 8. 2018 vznesené obvinenie za prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

9. Prokurátor Krajskej prokuratúry Košice uznesením sp. zn. 1Kpt 922/17/8800 zo dňa 4. 10. 2018 vyhovel sťažnosti E. F. a zrušil uznesenie vyšetrovateľa PZ ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 zo dňa 6. 8. 2018 aj vo vzťahu k osobe žalobcu.

10. Vyšetrovateľ Policajného zboru trestné konanie vedené za prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona uznesením sp. zn. ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 z 22. 10. 2018 podľa § 215 ods. 1 písm. p), ods. 4 Trestného poriadku zastavil, lebo skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 10. 2018.

11. Žalobca na pojednávaní dňa 23. 9. 2021 vypovedal, že po vznesení obvinenia, jeho postavenie v zamestnaní bolo také, že pôsobil na ostatných ako čierna ovca, ktorá kradla naftu, pritom sa to nezakladalo na pravde. Ťažko to prežíval on a predovšetkým jeho manželka a syn. Jeho práca si vyžaduje sústredenosť, keďže pracoval ako strojník na ťažkých strojoch. Trestné stíhanie považoval za veľmi zlú situáciu, preto sa radšej vzdialil a vycestoval za prácou do zahraničia, aby sa na to všetko zabudlo. Rok a pol bol v zahraničí. Zdravotný stav jeho otca, ale aj manželka a syn si vyžadovali, aby sa vrátil, preto sa vrátil na územie SR a v súčasnosti pracuje ako živnostník v oblasti strojnictva ako strojník v Prešove. Pracovný pomer skončil so zamestnávateľom ku dňu 31. 12. 2016. Zamestnávateľ trval na porušení jeho pracovnej disciplíny. Zamestnávateľ vtedy určil žalobcovi, že si má vybrať dovolenku do konca roka a na ďalší rok mu pracovnú zmluvu už nepredĺžil. S nepredĺžením pracovnej zmluvy však nepočítal, lebo bol pracovníkom s dobrými výsledkami. Zo dňa na deň nemal prácu, navyše v období vianočných sviatkov a konca roka a úspory s manželkou nemali. Vo firme s jeho prípadom boli oboznámení všetci spolupracovníci, doposiaľ sa s niektorými stretáva a je to pre neho veľmi nepríjemné. Zamestnávateľ podal podnet na trestné stíhanie, ako aj žalobu na civilné konanie o náhradu škody. Neskôr žalobu o náhradu škody vzal zamestnávateľ späť.

12. Mestský súd Košice rozsudkom zo dňa 7. 4. 2022 č. k. 15C/29/2020-202 zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 4 000,- EUR s príslušenstvom.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 28. 8. 2024 č. k. 11Co/116/2022-248 potvrdil rozsudok v časti napadnutého vyhovujúceho rozsudku, ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 547,90 EUR titulom náhrady škody s 5 % úrokom z omeškania ročne od 8. 9. 2020 do zaplatenia, zrušil rozsudok vo vyhovujúcom výroku v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 4 000,- EUR s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania. Uložil súdu odstrániť vytknuté nedostatky doterajšieho postupu, riadiť sa ustanoveniami § 17 ods. 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z. z., zohľadniť osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval, okolnosti, za ktorých k ujme došlo, posúdiť závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a jej následkov, ktoré žalobcovi vznikli v súkromnom živote, v pracovnom a spoločenskom uplatnení.

13. Súd doplnil dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, opakovaným vypočutím žalobcu, svedkyne, rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 26. 7. 2022 č. k. 18C/138/2017-313 a zistil tento skutkový stav:

14. Žalobca na pojednávaní dňa 29. 4. 2025 vo výpovedi doplnil, že bol nespravodlivo osočovaný vtedy, keď prebiehalo trestné stíhanie, čo považuje za svoju ujmu, ťažko sa mu hľadalo zamestnanie v pozícii strojníka, preto musel hľadať prácu v zahraničí, kde ho nikto nepoznal a kde sa napokon aj zamestnal, pracoval tam ako strojník, jeho príjem bol okolo 2 600,- EUR mesačne. Z toho si platil ubytovanie a stravu. Po roku a pol sa musel vrátiť, pretože manželka to psychicky nezvládala a vyhrážala sa mu, že už taký život nemá význam a že sa rozvedú. Zároveň mali 15-ročného syna, takže odlúčenie od otca nepriaznivo vplývalo aj na jeho výchovu. Keď sa vrátil, našiel si prácu, ale bol braný tak, že vedeli o ňom kolegovia v práci, čo sa stalo a tak ho aj brali. Pracoval v spoločnosti Ametys Host'ovce – Lom na tej istej pozícii strojníka. Neskôr si našiel iné zamestnanie, kde pracoval 3 roky a potom sa späť vrátil do prešovskej firmy Ametys Host'ovce – Lom, kde pôsobil ako živnostník. V súčasnosti pracuje ako riadny zamestnanec v Prešove ako strojník. V súkromnom živote nenastali zmeny, má usporiadaný rodinný život. Trestné stíhanie bolo voči nemu vznesené dňa 27. 3. 2017 a pracovný pomer s ním bol rozviazaný dňa 19. 12. 2016, teda skôr, než bolo začaté trestné stíhanie a tiež skôr, ako uplynula doba, na ktorú bol pracovný pomer uzavretý. Keď dostal výpoveď, hneď dňa 2. 1. 2017 si našiel novú prácu. Do zahraničia za prácou vycestoval z toho dôvodu, že všetci sa na neho pozerali ako na čiernu ovцу. Takisto tankovali do strojov a sledovali ho, či náhodou on naftu neberie a či tam nafta zostala.

15. Svedkyňa G. B., manželka žalobcu, na pojednávaní dňa 29. 4. 2025 vypovedala, že jej manžel bol slušný, čestný človek, spoznala ho, keď jej dcéra mala 10 rokov a keď mala 14, narodil sa im spoločný syn. Keď manžela obvinili, každý o tom vedel. V komunite strojníkov sa poznajú v Košiciach všetci, čiže keď sa chodil žalobca uchádzať o prácu, mal nálepku „zlodej“, lebo každý vedel, čo sa udialo. Manžel to nevedel uniesť, preto sa rozhodol odísť do zahraničia a ostala sama s dvoma maloletými deťmi. Manžel robil cez českú firmu, stretávali sa 4-krát do roka. Keď sa chceli stretnúť, cestovala do Prahy, aby sa videli aspoň dva plné dni. Nebol to manželský život, ktorý si predstavovala. Pracuje ako ekonómka, deti vyrastali bez nej a bez otca. Syn, ktorý bol v pubertálnom veku, potreboval vzor otca, ale otec pre neho v tom čase nebol. Bola rozhodnutá, že sa rozvedie, že to nemá význam takto na diaľku fungovať. Nebolo to ani finančne prínosné, bolo to v čase najväčšej utečeneckej krízy v Nemecku, polovicu platu nechával žalobca na ubytovanie. Medzičasom dcéra odišla bývať inde, syn dospel, žije s nimi v spoločnej domácnosti, ale vzalo im to všetkým kus života. Manžel bol v minulosti veselý človek, potom, čo sa udialo, začal byť mĺkvy, hanbil sa. Celý čas učil všetkých, aby boli čestní, slušní, že je to predpokladom do budúcnosti a vzalo mu to sny, nevedel sa s tým zmieriť. Keď sa dozvedela o tom, že manžel je trestne stíhaný, verila, že je nevinný. Počas trestného stíhania žili spolu a aj deti verili, že je nevinný.

16. Rozsudkom zo dňa 26. 7. 2022 č. k. 18C/138/2017-313 v spore žalobcu LB Minerals SK s.r.o. proti žalovanému E. F. o náhradu škody vo výške 2 245,12 EUR s príslušenstvom súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Proti pôvodnému žalovanému v 2. rade A. B. vzal žalobca žalobu o náhradu škody späť.

17. Súd právne vec posúdil nasledovne:

18. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

19. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

20. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

21. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

22. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

23. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

24. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

25. Podľa § 16 ods. 4 veta prvá a druhá citovaného zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný.

26. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

27. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

28. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

29. Podľa § 17 ods. 4 citovaného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

30. Podľa § 517 ods. 1, veta prvá a 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

31. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

32. Súd v predmetnej veci podľa § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") určil, že je nesporná skutočnosť, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dňa 18. 9. 2017 pod sp. zn. IV.Pz 210/17/1000-9 zrušil právoplatné uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry zo dňa 28. 4. 2017. Zároveň zrušil uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 z 27. 3. 2017, ktorým bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie. Krajská prokuratúra o sťažnosti žalobcu proti uzneseniu vyšetrovateľa zo dňa 6. 8. 2018 rozhodla dňa 4. 10. 2018 pod sp. zn. 1Kpt 922/17/8800-12 tak, že zrušila uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 6. 8. 2018 ako nezákonné a prikázala vyšetrovateľovi opätovne konať a rozhodnúť.

33. Predpokladom zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. je súčasné splnenie troch podmienok, a to existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, existencia škody, t. j. majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je objektívnou zodpovednosťou, ktorej sa štát nemôže zbaviť a za splnenia vyššie uvedených podmienok za túto škodu zodpovedá. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť pritom splnené všetky zákonom požadované podmienky súčasne. Podľa ustálenej judikatúry Slovenskej republiky, štát zodpovedá za škodu spôsobenú vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo kto bol oslobodený spod obžaloby, má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, resp. podaním obžaloby (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/53/1993 zo dňa 28. 6. 1993, 4MCdo/15/2009 z 18. 10. 2010). Poukázať možno aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 320/2016 zo dňa 7. 7. 2016, ktorý uviedol, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. V ďalšom rozhodnutí III. ÚS 754/2016 zo dňa 24. 1. 2017 Ústavný súd SR uviedol: „Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, či zastavením trestného stíhania, je však potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo.“. Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery možno konštatovať, že zastavením trestného stíhania bola konštatovaná nezákonnosť, či už uznesenia o vznesení obvinenia alebo obžaloby a za to nesie plnú zodpovednosť štát, ktorého orgány začali trestne stíhať žalobcu, hoci sa neskôr zistilo, že nedôvodne, keďže daný trestný čin nespáchal. V konaní bolo nesporné, že žalobcovi bola pri výkone verejnej moci uznesením vyšetrovateľa spôsobená škoda.

34. Škodu treba chápať ako ujmu na chránenom statku ako je majetok, osoba alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, jeho ľudská dôstojnosť a sloboda. Ľudská dôstojnosť vylučuje, aby s človekom bolo zaobchádzané ako s objektom, či predmetom, ide totiž o nedotknuteľnú hodnotu, ktorú nemožno obmedziť ústavne konformným spôsobom (čl. 19 ods. 1 Ústavy SR). Každé trestné stíhanie a v ňom vykonané zásahy do uvedených chránených statkov je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy, a to najmä v takom prípade, ak sa vo výsledku preukáže, že bolo od začiatku nezákonné. Ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú fyzickej alebo právnickej osobe, ktoré sa museli podrobiť excesívnym útokom orgánov činných v trestnom konaní. Zásadne platí princíp ochrany práv každého, kto bol poškodený alebo zasiahnutý nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci, v tomto prípade OČTK a že nemajetkovú ujmu predstavuje už samotný zásah týchto orgánov do práv fyzickej a právnickej osoby. Nemajetková ujma je teda škoda, u ktorej z povahy veci je vylúčená náhrada, ktorá by znamenala uvedenie do predošlého stavu, možno ju len kompenzovať a preto jej náhrada alebo odčinenie má aspoň zmierniť nepriaznivé stavy vzniknuté škodlivým zásahom. Napríklad v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 6Co/589/2015 bolo preukázané, že rodina a známi poškodeného vnímajú kladne, nemal problémy s pracovným uplatnením, priznaná suma za

trestné stíhanie v dĺžke necelých 3 rokov bola 1 650,- EUR. Obdobne vo veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 25Co/118/2002 odvolací súd v obdobnej veci zmenil rozsudok súdu prvej inštanície a zvýšil nemajetkovú ujmu zo sumy 2 000,- EUR na sumu 4 000,- EUR, pričom išlo o trestné stíhanie trvajúce 3 roky, pričom žalobcovi, ktorý pôsobil dlhé roky v armáde, nebolo umožnené zúčastniť sa výcviku a zahraničnej misie v Afganistane, prišiel o prácu, bol doma, bez perspektívy, hmotného zabezpečenia, mal pozastavený kariérny rast súvisiaci s dosahovaním vyšších hodností a vyššieho príjmu, pričom bol konštatovaný negatívny dopad na jeho psychiku a zdravotný stav.

35. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôžu súde rozhodnúť, že mu preto nebude škoda vôbec nahradená, alebo že medzi protiprávnym konaním a vznikom škody nie je príčinná súvislosť. Súde v takejto situácii určia výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia jednotlivých okolností prípadu. Žiadne skutkové okolnosti, ktoré už odzneli totiž nemožno následne ex post preukázať s absolútnou istotou. Vždy pôjde o otázku určitej miery pravdepodobnosti. Absolútna istota teda nie je dôkazný štandard, ktorý je možné v konaní aplikovať, lebo by pri tom dôkazné bremeno prakticky nebolo možné uniesť. Námietky žalovanej podané v tomto smere sú preto neopodstatnené.

36. V prejednávanom prípade sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v sume 4 000,- EUR s 5 % úrokom z omeškania od 19. 5. 2000 do zaplatenia. Žalobca v danom prípade zažíval stres a negatívne pocity z neistoty výsledku trestného stíhania, čelil prejavom nedôvery a dotazovania okolia na trestný čin, z ktorého bol obvinený. So žalobcom bol rozviazaný pracovný pomer, pretože vzniklo u zamestnávateľa podozrenie, že spáchal trestný čin sprenevery. V konaní bolo výpoveďou manželky preukázané, že žalobca svoje správanie po začatí trestného stíhania zmenil, vyhýbal sa posedeniam a spoločenským kontaktom, lebo pociťoval zmenu správania voči nemu zo strany kolegov. Trestné stíhanie malo dopad na dobré meno žalobcu v okolí bydliska, odkiaľ pochádza a kde ho blízke okolie poznalo, čo sa prejavilo v kvalite jeho života a v kvalite života jeho rodinných príslušníkov. Manželka žalobcu bola rozhodnutá odísť od neho a rozviesť sa a syn vo veku 15 rokov potreboval jeho podporu, pričom žalobca nebol doma. Žalobcovi však v rodine vždy bola poskytovaná podpora.

37. Ďalej zoberal súd do úvahy povahu trestnej veci vzhľadom na druh a závažnosť trestného činu, pre ktorý bolo trestné stíhanie voči nemu vedené, od čoho sa tiež odvíja intenzita, s akou bol ako poškodený negatívne vnímaný okolím. Súd zohľadnil hrozbu a potencionálny rozsah trestného postihu, žalobcovi hrozil trest odňatia slobody v trvaní 2 až 8 rokov, od ktorého sa odvíjal subjektívny pocit neistoty žalobcu, ako aj dĺžku trestného stíhania 19 mesiacov. Na druhej strane súd zoberal do úvahy skutočnosť, že žalobca bol stíhaný na slobode, nebol zadržaný, ani vo väzbe. So žalobcom bol rozviazaný pracovný pomer pred začatím trestného stíhania dňa 19. 12. 2016, hneď si našiel novú prácu dňa 2. 1. 2017 v rovnakom odbore strojník. Prípád vznesenia obvinenia a podania obžaloby zasiahol do jeho občianskej cti, neustále musel opakovane vysvetľovať príbuzným, známym, kolegom zo zamestnania, že to bolo inak ako prezentoval zamestnávateľ a orgány činné v trestnom konaní. Poškodený z trestného konania, spoločnosť LB Minerals SK s.r.o. si v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice – okolie pod sp. zn. 18C/138/2017 uplatnila voči žalobcovi a spoluobvinenému E. F. nárok na náhradu škody vo výške 2 245,12 EUR s príslušenstvom. Po vykonaní dokazovania dospel súd k záveru, že skutok nie je preukázaný a ani z účtovnej evidencie nevyplýva, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Voči žalobcovi zoberal žalobu späť.

38. Náhrada nemajetkovej ujmy má byť spravodlivým, rozumným a primeraným odškodnením následkov trestného stíhania žalobcu a zároveň jej výška nesmie prekročiť zákonný limit v ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Tento zákonný limit je možné dať do kontextu s judikatúrou ESLP, ktorý zdôraznil, že pri určovaní náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia a ktorá je priznávaná obetiam násilných činov a nemala by prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy. Na to poukázal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/19/2018, keď uviedol, že určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. je pokračovaním v už nastavenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP. Žalobca bol obvinený zo spáchania prečinu sprenevery spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20k, § 213 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol odôvodnený záver, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode ako zamestnanec spoločnosti LB Minerals SK s.r.o. po uzavretí

pracovnej zmluvy na pracovnú pozíciu strojník v rozpore s určenými pracovnými postupmi použil pre vlastnú potrebu časť motorovej nafty v objeme 4586 l určenú na prevádzku strojov, ktoré natankovali z prostriedkov zamestnávateľa, čím spôsobili spoločnosti LB Minerals SK s.r.o. škodu vo výške 4 490,24 EUR. Žalobca sa stal poškodeným momentom vznesenia obvinenia voči nemu, k čomu došlo dňa 27. 3. 2017, keď vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach pod sp. zn. ČVS: ORP-515/6-VYS-KE-2016 vznesol obvinenie zo spáchania prečinu sprenevery. Výška priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve ku dňu skončenia pracovného pomeru žalobcu, t. j. ku dňu 31. 12. 2016 by predstavovala 858,- EUR, preto maximálna náhrada nemajetkovej ujmy v jeho prípade s poukazom na vyššie uvedený limit podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi by bola vo výške 8 580,- EUR. Súd po zohľadnení konkrétnych okolností tohto prípadu, dospel k záveru, že za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu považuje sumu 2 000,- EUR. Súdu je známa rozhodovacia prax súdov, ktoré priznávajú aj vyššie sumy ako v tomto prípade z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, čo však do určitej miery súvisí s tým, že spomínaný zákonný limit bol zavedený do právnej úpravy od 1. 1. 2013 a zároveň je potrebné zohľadniť konkrétne okolnosti každého prípadu v súlade so zásadou proporcionality.

39. S poukazom na uvedené dôvody a citované zákonné ustanovenia priznal žalobcovi sumu 2 000,- EUR titulom nemajetkovej ujmy s úrokom z omeškania vo výške 5 % od 8. 9. 2020 do zaplatenia (§ 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 1. 2022 sp. zn. 7Cdo/339/2021) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Táto suma podľa názoru súdu je potrebná na vyváženú, resp. zmiernenú následkov ujmy vzniknutej žalobcovi nezákonným trestným stíhaním, nevymyká sa z predstáv spravodlivosti a slušnosti a zohľadňuje fakt, že žalobcovi sa nedostalo primeraného zadosťučinenia v inej ako peňažnej forme a na jej reparovanie nie je postačujúce len samotné konštatovanie porušenia práva. Tvrdenie žalovanej, že nešlo o medializovanú kauzu, považoval súd za nedôvodné, pretože žalobca takýmto spôsobom ani neargumentoval. Lehotu na plnenie súd určil v zmysle § 232 ods. 3 CSP na 30 dní vzhľadom na potrebu viacstupňového schvaľovacieho procesu úhrady zo štátnej pokladnice.

40. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a keďže základ nároku bol daný a výška nároku závisela od úvahy súdu, súd mal za to, že žalobca mal v konaní úspech, avšak výšku priznaných trov konania je potrebné nahradiť len z prisúdenej sumy 2 000,- EUR, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **m o Ź n o** podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Košice písomne.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, **m ô Ź e** žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.